Bijlage: uitvoering moties en toezeggingen netcongestie

Motie van het lid Grinwis c.s. over geschikte opslaglocaties zo nauwkeurig mogelijk in kaart brengen (Kamerstuk 29023, nr. 538)
Met deze motie heeft de Tweede Kamer verzocht samen met TenneT en regionale netbeheerders geschikte opslaglocaties zo nauwkeurig mogelijk in kaart te brengen, en om op basis van deze informatie in overleg met gemeenten en provincies vergunningverlening voor wenselijke locaties op gang te brengen. In de Kamerbrief over kostenbesparingen door betere benutting van het elektriciteitsnet[1] is toegelicht dat locatiesturing op aansluitingen van grootschalige energiefuncties de kostenstijging van netverzwaringen flink kan beperken. Het kabinet heeft samen met TenneT en regionale netbeheerders geschikte opslaglocaties nauwkeurig in kaart gebracht. Zo heeft TenneT het afgelopen jaar op het hoogspanningsnet 9,1 GW aan transportvermogen buiten de piekuren beschikbaar gesteld aan partijen op de wachtrij. Deze restruimte op het elektriciteitsnet kan door flexibele contracten (Tijdsduurgebonden Transportrecht; TDTR) worden ingevuld. De gevonden ruimte op de 150kV en 110kV hoogspanningsnetten zijn per provincie of regio onderverdeeld. Een groot deel van deze transportcapaciteit is toegekend aan batterijprojecten. In februari 2026 heeft TenneT een overzicht beschikbaar gesteld van stations waar TDTR-contracten zijn aangeboden[2]. Daarnaast hebben de regionale netbeheerders in hun Investeringsplannen voor 2026 de flexibiliteitsbehoefte per transformator, station of verbinding in kaart gebracht tot 2035. Dit geeft inzicht in het benodigde vermogen per locatie om knelpunten op te lossen. Deze flexibiliteitsbehoefte zal dit jaar in de capaciteitskaart van Netbeheer Nederland verder inzichtelijk worden gemaakt. Met de informatie van TenneT en de regionale netbeheerders kunnen gemeenten en provincies de vergunningverlening voor locaties waar flexibiliteit benodigd is, gerichter ondersteunen. Daarmee is uitvoering gegeven aan deze motie. In de aangekondigde Integrale Beleidsagenda Energieopslag zal verder uitwerking worden gegeven aan ruimtelijke inpassing van elektriciteitsopslag.

Motie van de leden Grinwis en Bontenbal over de ACM vragen om te verkennen of opslag kan worden gekwalificeerd als opwekker (Kamerstuk 29023, nr. 539)
Met deze motie heeft de Tweede Kamer verzocht de ACM te vragen te verkennen of opslag kan worden gekwalificeerd als opwekker. Het kabinet heeft deze vraag neergelegd bij de ACM. Met onderstaande toelichting wordt uitvoering gegeven aan deze motie.

De ACM doet op dit moment onderzoek naar de mogelijkheden voor het invoeren van een invoedingstarief. Op dit moment betalen alleen afnemers van elektriciteit voor de kosten van het elektriciteitsnet. Een invoedingstarief maakt het mogelijk een deel van de kosten van het elektriciteitsnet neer te leggen bij invoeders. De ACM heeft aangegeven bij het ontwikkelen van een eventueel invoedingstarief aandacht te zullen hebben voor bi-directionele netgebruikers, zoals energieopslag. Bij het in rekening brengen van een nettarief wordt gekeken naar het gebruik van het net door gebruikers en welke kosten zij daarmee veroorzaken (“kostenveroorzakingsprincipe”). Het kabinet heeft zijn overwegingen bij invoering van een invoedingstarief gedeeld in de kabinetsreactie op het IBO-rapport ‘Bekostiging van de elektriciteitsinfrastructuur’[3] en bij de beantwoording van Kamervragen[4]. Met een invoedingstarief zou de waarde van energieopslag voor het elektriciteitsnet door netbeheerders worden beloond. Voor de systeem- en congestiediensten die opslaginstallaties kunnen bieden aan netbeheerders, met een gunstig effect op het net, kunnen zij een vergoeding ontvangen op basis van een flexibel contract of een marktgebaseerde vergoeding op de balancerings- of congestiemarkt. Met name het capaciteitssturingscontract (CSC), dat de ACM in december 2025 mogelijk heeft gemaakt, kan het ontwikkelen van energieopslag aantrekkelijk maken.

Motie van de leden Peter de Groot en Postma over een concreet tijdpad voor aansluiting op het stroomnet voor cluster 6 bedrijven (Kamerstuk 29826, nr. 269)
Met deze motie heeft de Tweede Kamer verzocht in overleg met de netbeheerders te bewerkstelligen dat bedrijven in cluster 6 inzicht krijgen in een concreet en planbaar tijdpad voor

[1] Kamerstukken II, 2025-26, 29023, nr. 628
[2] https://www.tennet.eu/nl/de-elektriciteitsmarkt/aansluiten-op-het-nederlandse-hoogspanningsnet/tijdsduurgebonden
[3] Kamerstukken II, 2024-25, 29023, nr. 567
[4] Kenmerk 2026Z00337 en 2026Z00465

hun aansluiting, zodat zij op basis daarvan investeringsbeslissingen kunnen nemen. Aan deze motie wordt als volgt uitvoering gegeven.

In de LAN-actielijn Slimmer Inzicht worden dataproducten ontwikkeld op basis van behoeften van stakeholders, waaronder de behoefte bij cluster 6-bedrijven aan voldoende inzicht om investeringsbeslissingen te kunnen nemen. De gezamenlijke netbeheerders werken hier aan met:

1) de dataproductengroep "Capaciteit/belasting/nettopologie (historie en verwachting)" waarmee per voedingsgebied op het laag- en middenspanningsnet inzicht wordt gegeven in de ontwikkeling van de capaciteit en belasting; deze dataproducten worden als onderdeel van het Aansluitoffensief[5] met prioriteit ontwikkeld.
2) de nieuwe feature "Capaciteitsontwikkeling door de tijd", die binnenkort aan de capaciteitskaart[6] wordt toegevoegd, waarmee per voedingsgebied inzicht wordt geboden in de capaciteitsontwikkeling in de tijd over alle netvlakken (hoog-, midden- en laagspanning) heen.

Motie van de leden Erkens en Grinwis over een pilot voor het toepassen van generatieve AI om vergunningsverlening te versnellen (Kamerstuk 32813, nr. 1482)
Met deze motie heeft de Tweede Kamer verzocht een pilot te starten voor het toepassen van generatieve Al om vergunningverlening te versnellen en te versimpelen. Het kabinet erkent dat het volledige proces om tot de uitgifte van vergunningen en de start van de bouwfase te komen te lang duurt[7]. Het ministerie van I&W ontwikkelt momenteel een generatieve AI-tool voor betere en efficiëntere participatie, met directe betrokkenheid van het ministerie van KGG. Naar verwachting kan deze tool samen met andere maatregelen rondom participatie leiden tot versnelling van 6 tot 12 maanden. Hiermee is uitvoering gegeven aan deze motie.

Motie van het lid Postma over in overleg treden met de ACM over het cascademodel en het effect op de netkosten (Kamerstuk 29023, nr. 583)
Met deze motie heeft de Tweede Kamer verzocht om in overleg te treden met de ACM over de werking van het cascademodel en het effect daarvan op de netkosten voor huishoudens en bedrijven. Met onderstaande terugkoppeling van het overleg met de ACM geeft het kabinet uitvoering aan deze motie.

Het cascademodel zorgt ervoor dat gebruikers op lagere netvlakken (zoals het laagspanningsnet) ook meebetalen aan hogere netvlakken. Daarbij wordt rekening gehouden met de mate waarin er uitwisseling plaatsvindt tussen de verschillende netvlakken. De belangrijkste reden achter het cascadebeginsel is dat elektriciteit doorgaans van hogere netvlakken naar lagere netvlakken wordt getransporteerd. Hoewel hier als gevolg van de energietransitie enige verschuivingen in zijn, is dit uitgangspunt volgens de ACM nog steeds grotendeels in overeenstemming met de werkelijkheid. Op dit moment is de ACM niet voornemens om het cascademodel aan te passen. De ACM blijft signalen vanuit de markt monitoren die aanleiding kunnen geven tot heroverweging van de cascadering.

Toezegging aan de Eerste-Kamerleden Petersen (VVD) en Baumgarten (JA21) over regionale verschillen en de concurrentiepositie van Nederland betreffende netcongestie (T04026)
Aan de Eerste Kamerleden Petersen (VVD) en Baumgarten (JA21) is toegezegd schriftelijk in te gaan op de regionale verschillen in Nederland en de concurrentiepositie van Nederland ten opzichte van andere landen betreffende netcongestie. In vrijwel heel Nederland is op dit moment sprake van netcongestie en komen bedrijven en instellingen die een aanvraag doen op een wachtrij. Dit heeft uiteraard invloed op hun groei-, verduurzamings- en vestigingsambities. Wanneer deze partijen kunnen worden aangesloten is afhankelijk van wanneer de netuitbreidingen voor het oplossen van de knelpunten in het net gereed zijn of wanneer er door alternatieve oplossingen rondom betere benutting van het net ruimte gevonden wordt. De capaciteitskaart van Netbeheer Nederland[8] laat per regio zien wanneer de belangrijkste knelpunten verholpen zullen zijn en geeft daarmee inzicht in de regionale verschillen.

[5] Kamerstukken II, 2025-26, 29023, nr. 626
[6] https://capaciteitskaart.netbeheernederland.nl
[7] Kamerstukken II, 2024-25, 29023, nr. 566
[8] https://capaciteitskaart.netbeheernederland.nl

Ook in andere Europese landen is sprake van wachtrijen voor het verkrijgen van een aansluiting op het elektriciteitsnet, met name voor projecten met duurzame opwek en opslag maar ook grote vermogensvragen aan de afname kant voor bijvoorbeeld elektrolysers en datacenters.[10] Landen waar dit speelt zijn onder andere Italië, Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland. Hoewel de problematiek deels vergelijkbaar is met Nederland, is deze ook anders. Zo speelt in Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen dat de (duurzame) opwek zich op grotere afstand bevindt van de vraag naar elektriciteit. De congestie bevindt zich dan met name in lange afstand hoogspanningsverbindingen. Veel van deze aanvragers in het buitenland wachten dan ook op een aansluiting op het netwerk van de landelijke netbeheerder; wachtlijsten op het net van de regionale netbeheerders, zoals in Nederland het geval is, zijn momenteel nog minder veelvoorkomend in deze landen. Binnen de Europese Unie blijven we informatie uitwisselen met andere landen waarbij deze landen kunnen leren van onze problematiek en de oplossingen en wij mogelijk kunnen leren van de beleidsacties van een andere landen. Ook het recent gepubliceerd Grids Package van de Europese Commissie helpt om deze problematiek in gezamenlijkheid aan te pakken en van elkaar te leren.